

Důchodcovské jeskyňářské vzpomínání

Caving reminiscences of a pensioner

Ivan Turnovec ¹

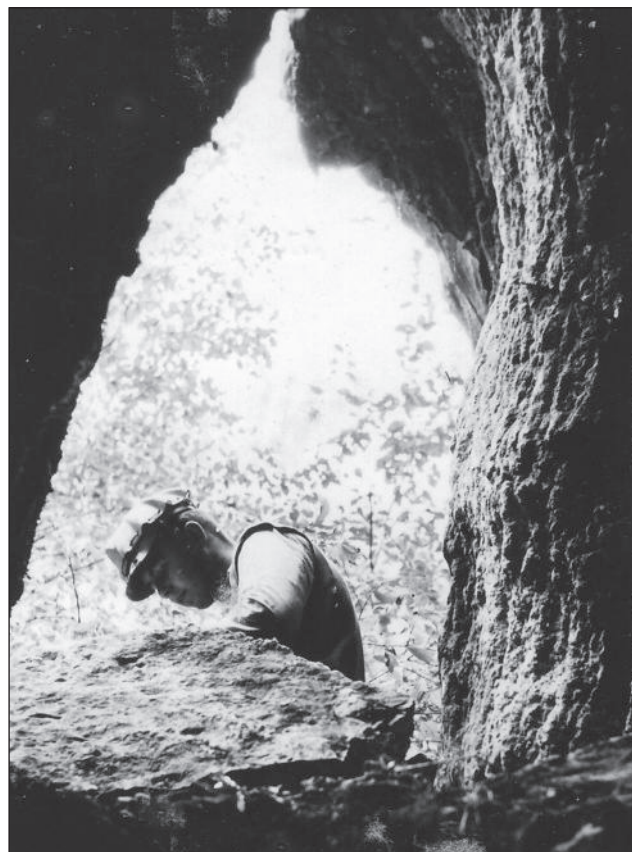
Abstract

This short contribution is a reminiscence of the caving activity of a group of cavers who studied together the Geological Technical School in Prague starting from 1957. They were active in prospection and mapping of caves in the area of the Czech Karst.

S postupujícími lety se člověk stává pamětníkem a vzpomíná na různá výročí. V letošním roce se dožívají 70 let věku bývalí studenti jednoho významného ročníku žižkovské „Střední průmyslové školy geologické“, kteří jeskyňáření v Českém krasu obětovali hodně času a do historie speleologického průzkumu nebo výzkumu této oblasti se různou měrou zapsali. Je to vhodná příležitost k sebrání několik jeskyňářských vzpomínek z té doby i z let po studiu následujících, a k připomenutí toho, co tito letošní čerství sedmdesátníci, součást významné jeskyňářské generace, v Českém krasu dělali.

K této generaci sedmdesátníků, absolventů geologické průmyslovky, patřím a nárok na vzpomínání už tedy mám. Jeskyňářem jsem se stal s dalšími spolužáky pár měsíců po nástupu do geologické průmyslovky na bývalém Chelčickém náměstí na pražském Žižkově (dnes Žižkovo nám.), hned na začátku kalendářního roku 1958, když jsme se prostřednictvím Společnosti Národního muzea dověděli o její Krasové sekci. Jeden z nás, Jarda Hromas měl již zkušenosti z oddílu mladých jeskyňářů pod vedením Wabiho Stárky, ten nám o jeskyňářství podal první informace. Starší kolegové zabývající se výzkumem krasu profesionálně, Jirka Kukla a Ferry Skřivánek (u Ferryho si dovoluji připomenout, že mu v prosinci bude osmdesát), nás vzali na první cestu do Českého krasu. S mapováním a průzkumem nás postupně seznámili starší jeskyňáři. Podíleli jsme se s F. Skřivánkem a F. Králíkem na dokončování mapování Koněpruských jeskyní a hlavně pak na mapování jeskyní v lomu Na Chlumu u Srbska. Tam jsme se vyučili a začali jsme v menších skupinkách postupně poznávat další jeskyně Českého krasu. Učarovala nám Fialová jeskyně, stala se měřítkem naší kondice. Soutěžili jsme, kdo nejrychleji celou jeskyni proleze. Přikládám obrázek *Vzpomínka na Fialovou*, autor Vláda Lýsa si snad vzpomene, že mi několik svých kreseb tehdy věnoval.

Abych se ale dostal ke vzpomínání. Nejprve pár slov o spolužácích z průmyslovky, ze kterých se jeskyním věnuje celý profesní život Jarda Hromas. Osobně jsem nejčastěji jezdil společně s Milanem Pacholíkem a Petrem Sobalíkem, z dalších musím připomenout Petra Chybu, Adolfa Kaase, Gustava Plívu, Jirku Hýska, Jirku Kříže, Dášu Kotábovou, Jarku Bohmovou a Evu Ruprechtovou. Náš ročník doplnil Krasovou sekci bezesporu největším počtem jeskyňářů, i když z počátku víc bylo těch, kteří to brali jen sportovně. Seriozním výzkumem se nás zabývalo méně, v každém případě nám to pomohlo v dalším profesním rozhodování – po maturitě jsme vystudovali Přírodovědeckou fakultu Karlovy univerzity. Paradoxně byli jsme posledními, kteří geologickou průmyslovku dostudovali v Praze. Ze Žižkova jsme byli během studií přestěhováni na Staré město. Končili jsme ve Štupartské ulici. Další studenti již od roku 1958 studovali průmyslovku v Příbrami. Z řad studentů příbramské geologické průmyslovky pocházejí mnozí členové dalších jeskyňářských skupin, které v Českém krasu působí. Původní Krasová

Obr. 1. Autoportrét autora před vchodem jeskyně Amerika II v lomu Kamensko.

Fig. 1. Self-portrait of the author in front of the Amerika II Cave in the Kamensko Quarry.

sekce, dnes jedna ze základních organizací České speleologické společnosti, je v současnosti především spolkem seniorů.

V roce 2013 uplynulo 55 let od našeho prvního vstupu do Srbských jeskyní v lomu Na Chlumu u Srbska. Ten byl natolik atraktivní, že jsme začali o víkendech do jeskyní jezdit a v týdnu chodit na pravidelná čtvrtletní setkání Krasové sekce v Černém pivovaru. Tam jsme si vyměňovali zkušenosti a domlouvali, co lze v Českém krasu zkoumat, a organizovaly se i cesty do dalších krasových území (připomenout lze Bozkovské jeskyně, Chýnovskou jeskyni, jeskyně u Ledče nad Sázavou v Čechách a letní expedice do propastí Jihoslovenského krasu). Snažili jsme se také fotografovat. Mé první obrázky moc kvalitní nebyly, ale vzpomínky jsou s nimi spojeny. Přikládám na ukázkou tři staré fotografie (jeden je samospouští). Dokonalejší snímky sice již celá léta udělat umím, ale těch starých se nedokážu vzdát, jsou s nimi spojeny hezké vzpomínky na kras i přátele.

¹ ivan.turnovec@gmail.com

Český kras (Beroun), XXXIX (2013), 74–75, 4 obr.

© Muzeum Českého krasu, p.o., Beroun

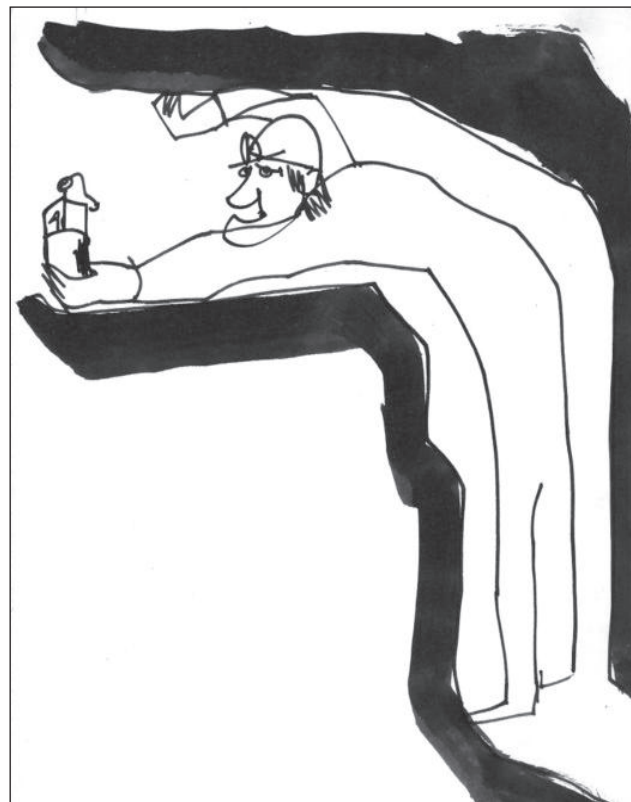
ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-04-0

Obr. 2. M. Pacholík, autor a K. Ovčarov v jeskyňářském vybavení z konce 50. let, což byly většinou obyčejné montérky nebo vysloužilé kusy běžného oblečení. Foto I. Turnovec.

Fig. 2. Cavers of the group, late 1950's. Photo by I. Turnovec.

Obr. 4. Ve Fialově jeskyni na Chlumu u Srbska, kresbička V. Lysenka.

Fig. 4. In the Fialová Cave, drawing by V. Lysenko.

Učili jsme se geologii a geomorfologii v praxi. Jsme vděční starším kolegům za to jak nás seznamovali s problematikou. V Českém krasu jsme strávili hodně času. Mapovali jsme jeskyně v údolí Be-

rounky mezi Srbskem, Karlštejnem a Mořinou. Výsledkem bylo pár desítek krátkých publikovaných zpráv i delších článků, hlavně o jeskyních v 11., 17., 23. a 25. krasové skupině Českého krasu v členění V. Homoly. Připomínkou tehdejší práce této skupiny může být i současný shrnující článek o průzkumech a výzkumu karlsštejnské hradní studny (v tomto čísle), který etapu průzkumu a výzkumu hradní studny pod vedením Jaroslava Hromase a Jiřího Kříže v letech 1965 až 1968 podrobně mapuje.

Byli jsme přáteli a naše přátelství vydrželo celá léta. Na závěr bych rád připomněl ty, kteří nás již opustili Petra Sobalíka, Petra Chybu, Frantu Králíka, Václava Štefka a další.

Zdař Bůh všem – živým i mrtvým.

Obr. 3. P. Sobalík a J. Hromas na dně Tomáškovy propasti u Srbska. Foto V. Stehlík.

Fig. 3. P. Sobalík and J. Hromas at the bottom of Tomášкова Chasm near Srbsko. Photo by V. Stehlík.